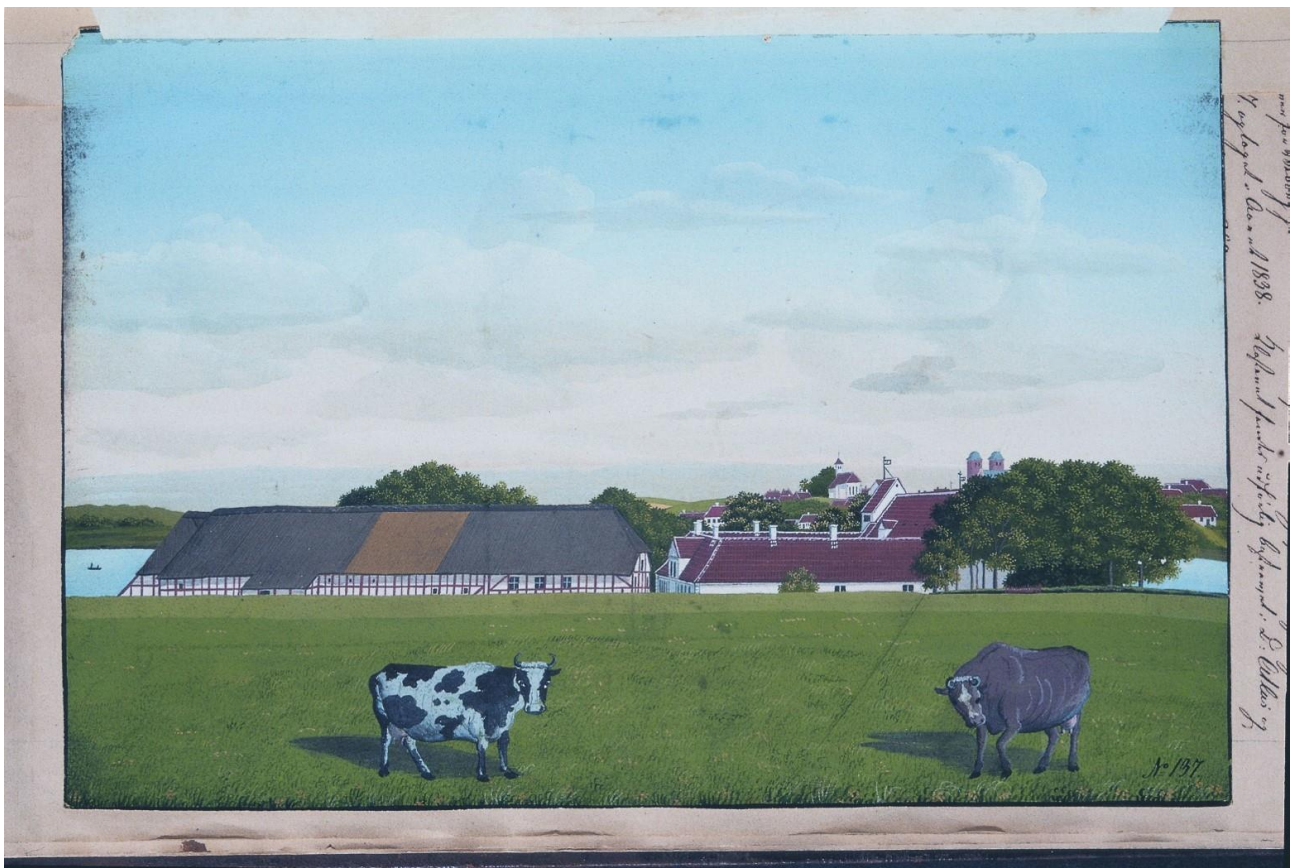

Tekst 2. Bruunslægten i Bruunshåb

Bruun-slægtens samlede 'imperium' øst for Viborg

Storkøbmand og skibsreder Bertel Bruun fra Fredericia købte i 1809 Asmildkloster gods med de to vandmøller Søndermølle og Ålemølle for 37.000 rigsdaler på tvangsauktion. Den ene af købmandens sønner, Peter Daniel Bruun, blev godsejer på Asmildkloster. Den anden søn, Johannes Ivar Bruun, skabte industrieventyret i Bruunshåb med udgangspunkt i de to vandmøller. Da Johannes Ivar døde som 40-årig i 1836, blev det den tredje søn, Mads Pagh Bruun, der videreførte klædefabrikken. Johannes Ivars søn, Bertel Bruun, var ejer af fabrikken fra 1856 til 1897. Bertels søn, Johannes Ivar, blev ejer af fabrikken fra 1897 til 1913.

Ill.: Asmildkloster, tegnet af R.H. Kruse o. 1840

'Bruun-imperiet' omfattede i 1835:

Asmildkloster:

Asmildkloster gods

Bomhus og bro over Viborg-søerne

Bruunshåb:

Valkeri ved Åle mølle (Bruunshåb)

Avlsgården ved Åle mølle

Klædefabrikken i Bruunshåb, opført i 2½ etage, med mølleværk og med vandenergi som trækraft (1821)

Farveri

Smedje- og snedkerværksted

Klædemagasiner, pakhuse og stalde ved fabrikken

Direktørbolig ved fabrikken

Funktionærboliger ved fabrikken

Teglværk med ovn og lade

Arbejderboliger på Bruunshåb hede

Skovsgård:

Skovsgård, købt 1830

Skovsgård skov beplantet af Bruun med 14.000 træer.

Vibæk filialfabrik, opført 1831, efter at have opstemmet Vibækken.

Arbejderboliger ved Vibæk og Skovsgård (Ny Züllichau)

Etablering af Nørreårederiet med kanal og ladeplads ved Vibæk. Køb af kaagen* 'Vestfareren' og prammen 'Bruunshåb'.

(* - en kaag er en fladbundet sejlbåd, som kan bruges til å- og kanalsejlads).

Søndermølle:

Søndermølle med avlsgård

Kornmølle og maltværk

Valkeværk

Maskinværksted

Hollandsk vejrmølle

Ålerøgeri

Arbejderboliger

Søgårde og Dalsgård, også med boliger

Kilder:

Bruunshåb Klædefabriks arkiv. PX 14 A 7. Landsarkivet for Nørrejylland.

A. Heises privatarkiv. H 6 (40). Landsarkivet for Nørrejylland.

Kort over landskabet omkring Bruunshåb, som fabrikant Bruun lod tegne omkring 1835, viser slægtens jorde, huse og bygninger.